

Sygn. akt IV K 518/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w IV Wydziale Karnym w składzie :

Przewodniczący SSR Radosław Lorenc

Protokolant : Monika Koza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 21 stycznia 2016 r. i 05 kwietnia 2016 r.

przy udziale Prokuratora Joanny Sulikowskiej oraz oskarżyciela skarbowego Z. M.

sprawy

M. R. (1)

s. W. i W. z domu P.

ur. w dniu (...) w K.,

oskarżonego o to, że:

1. w okresie od 21 lutego 2013 r. do 21 stycznia 2014 r. w S., będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, pełniące obowiązki płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, nie wpłacił na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S., zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 69.744 zł, pobranych od należności wypłaconych osobom fizycznym z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy za styczeń, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2013 r. w terminach do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczkę, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,

tj. o czyn z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks ;

2. będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uporczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowym terminie do końca trzeciego miesiąca roku następnego po roku podatkowym, tj. do dnia 31 marca 2014 r., podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 01.01.2013 – 31.12.2013 w kwocie 139.990 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,

tj. o czyn z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks ;

3. będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uporczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowych terminach tj. do dnia 25 lutego, 25 marca, 25 kwietnia 2014 r., podatku od towarów i usług za styczeń, luty i marzec 2014 r. w

łącznej kwocie 391.616 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,

tj . o czyn z art. 57 § 1 kks w zw. z z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks ;

4. będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uparczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowych terminach tj. do dnia 25 listopada i do 29 grudnia 2014 r. podatku od towarów i usług za październik i listopad 2014 r. w łącznej kwocie 38.342 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,

tj . o czyn z art. 57 § 1 kks w zw. z z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

o r z e k a

I uznaje oskarżonego M. R. (1) za winnego popełnienia czynu opisanego w zarzucie 1 i za przestępstwo to na podstawie art. 77 § 2 kks wymierza mu karę grzywny w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych po 60 (sześćdziesiąt) złotych każda stawka;

II uznaje oskarżonego M. R. (1) za winnego popełnienia czynów opisanych w zarzutach od 2 do 4 i za te wykroczenia skarbowe na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art 50 § 1 kks wymierza mu karę grzywny w wymiarze 15.000 (piętnastu tysięcy) złotych;

III na podstawie art. 24 § 1 kks za karę grzywny orzeczoną w punkcie I wyroku czyni się w całości odpowiedzialną posiłkowo Zakład (...) - Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

IV na podstawie art. 627 kpk oraz art. 3 ust. 1 oraz art. 21 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w wysokości 2.100 (dwóch tysięcy stu) złotych.

Sygn. akt IV K 518/15

UZASADNIENIE

M. R. (1) jest Prezesem zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S.. Głównym przedmiotem działalności Spółki są roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych ((...)). M. R. (1) w Spółce jest odpowiedzialny m.in. za regulowanie należności publicznoprawnych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od towarów i usług oraz w zakresie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w związku z wypłaconymi pracownikom Spółki wynagrodzeniami.

S. na początku 2013 r. zatrudniała na stałe 42 osoby na podstawie umowy o pracę i 5 osób na podstawie umów o świadczenie usług oraz około 67 osób na podstawie innych umów cywilnoprawnych.

Zakład (...) Spółka z o.o. w latach 2010- 2013 r. zaczęła przejawiać problem finansowe. W roku 2010 osiągnęła ona zysk netto w wysokości 54.811,48 zł, w roku następnym w kwocie 55,650,99 zł, a w roku 2012 tylko 7.891,14 zł. Wynikało to zarówno z koniunktury na rynku budowlanym, jak i m.in. z błędnego naliczania podatku od towarów i usług w okresie od 2008 do 2011 r., co ujawniono w wyniku weryfikacji ksiąg rachunkowych przez biegłego rewidenta, co skutkowało złożeniem w dniu 12 lutego 2013 r. korekt deklaracji (...). W związku tym Spółka w dniu 05 marca 2013 r. wystąpiła do Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w S. o rozłożenie na raty tych należności na łączną kwotę 256.440 zł jako należność główna. Decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. przychylił się do tego wniosku i rozłożył Spółce te należności na 12 rat. Spółka jednak zaprzestała regulować ustalone raty.

W roku 2016 r. Spółka korzystała także z pomocy (...) dla miasta S. Sp. z o.o otrzymując pomoc o wartości 23.327,50 złotych.

Spółka wystąpiła również z wnioskiem o rozłożenie na raty zaległości podatkowej w kwocie 167.726 zł z tytułu podatku od towarów i usług za czerwiec i lipiec 2013 r. , lecz ostatecznie wniosek ten M. R. (1) wycofał.

Spółka nie regulowała także należności terminowo wobec swoich wierzycieli, a także nie wpłaciła należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2013 w kwocie 139.990 złotych, podatku od towarów i usług za styczeń, luty, marzec 2014 r. w łącznej kwocie 391.616 złotych i za okres od października do listopada 2014 r. w łącznej kwocie 38.342 zł. Nie zostały także przekazane do (...) Urzędu Skarbowego w S. zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 69.744 złotych pobranych od należności wypłaconych pracownikom z tytułu wynagrodzeń za pracę w ramach stosunku pracy za styczeń, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2013 r., które winny być przekazane do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki te pobrano.

Wobec Spółki zostało wszczętych szereg postępowań egzekucyjnych, m.in. z wniosku Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w S. kwoty 628.996,30 zł, (...) Sp. z o.o. w S. kwoty 187.208,24 zł jako należności głównej. Wniosek o wszczęcie egzekucji kwoty 25.680 złotych wraz z odsetkami w kwocie 2.286,58 zł i kosztami egzekucyjnymi w kwocie 4.194,99 złożył przeciwko Spółce także sam M. R. (1).

Dowód:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego, k. 167, 430-433,
- zeznania świadka H. B., k. 82-83, 433-434,
- zeznania świadka M. K., k. 86-87, 434-436,
- zeznania świadka I. B., k. 88-89, 436-437,
- zeznania świadka E. Ł., k. 197-198, 437,
- zeznania świadka W. K., k. 457v-458,
- sprawozdania finansowe z załącznikami, k. 212-298,
- wnioski o wszczęcie egzekucji, k. 428,
- zawiadomienia w postępowaniu egzekucyjnym, k. 401-425,
- wnioski o rozłożenie na raty wraz z załącznikami, k. 290-303, 336-348, 428e-j,
- pismo Spółki o Naczelnika Urzędu Skarbowego wraz z załącznikami, k. 304-334, 349-365,
- zeznanie (...), 52-55,
- deklaracja (...), k. 59,
- karta weryfikacyjna, k. 57,
- deklaracje (...), k. 4-5,11-14, 17, 91-96, 196,
- korekta deklaracji (...), k. 7-14, 18-23, 26-28,
- rejestr (...), k. 199-201,

- karta kontowa, k. 3, 98-99,
- pełnomocnictwa, k. 71-74
- lista zaległości, k. 75, 100-102, 371-373, 454-456,
- postanowienie, k. 60,
- pisma do (...) wraz z załącznikami, k. 349-365, 367,
- decyzje, k. 335, 366,
- postanowienie, k. 368,
- deklaracja roczna o pobranych zaliczkach, 59,
- zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, 421-428
- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji przeciwko Spółce z wniosku oskarżonego, k. 425,
- tytuły wykonawcze, k. 114-144, 146-158,

M. R. (1) ma 65 lat. Posiada wykształcenie wyższe, z zawodu jest inżynierem budownictwa. Jest żonaty. Pełni on funkcję Prezesa Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S. oraz zatrudniony jest w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w S. osiągając dochód w kwocie 800 złotych. Dotychczas nie był karany w związku z popełnieniem przestępstw.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego, k. 166, 429,
- karta karna, k. 193,
- dane osobowopoznawcze, k. 374,
- zeznanie (...) za rok 2014., 428a-d.

Oskarżony M. R. (1) przyznał się formalnie do popełnienia zarzucanych mu czynów. Stwierdził jednak, iż nieregulowanie należności publicznoprawnych wynikających z zarzutów wynikało z trudnej sytuacji finansowej Spółki. Wskazał mianowicie, że rok 2013 był specyficzny, gdyż Spółka realizowała 4 kontrakty i w tym czasie, a także w roku 2012 próbowała się porozumieć z wierzycielami, tj. podwykonawcami, dostawcami, hurtownikami, odnośnie płatności tak aby nie stracić płynności finansowej i móc zrealizować podjęte przedsięwzięcia. W jego ocenie, gdyby powiodło się to wówczas byłaby szansa na zrealizowanie zobowiązań Spółki, ale w 2013 r. jeden z podwykonawców złożył wniosek do komornika, którego reakcja była szybka, gdyż zablokował on konta Spółki, co uniemożliwiło swobodę działalności. Hurtownia, która zainicjowała postępowanie egzekucyjne w negocjacjach dot. tego postępowania chciała aby jej należności zostały zabezpieczone majątkiem Spółki, ale on był obciążony hipotekami. Wskazywał też na prowadzenie rozmów z inwestorami aby należności Spółki były regulowane na rzecz podwykonawców po zawarciu umów cesji. Odniósł się także do sytuacji na rynku budowlanym, która nie była dobra i kontrakty w ramach przetargów, które realizowała Spółka, były na granicy opłacalności. Wskazał także, iż w wyniku weryfikacji bilansu Spółki w 2013 r. przez biegłego rewidenta okazało się, iż za okres 4-5 lat źle sporządzane były bilanse Spółki z tytułu podatku VAT i to zapoczątkowało problemy finansowe. Podkreślił, iż nieregulowanie należności publicznoprawnych nie wynikało ze złej woli, czy gradacji ważności należności, lecz z braku możliwości. Spółka wystąpiła o rozłożenie należności z tytułu podatku VAT na raty, ale po tym czasie nastąpiło zablokowanie rachunków bankowych Spółki przez komornika i to uniemożliwiło realizację bieżących należności. Wskazał, iż Spółka

posiada dwie nieruchomości, które są zajęte przez komornika, a jedna została już wcześniej sprzedana. Wyjaśnił, że nie wystąpił o ogłoszenie upadłości Spółki lub o zawarcie układu z wierzycielami, gdyż po konsultacjach z prawnikami doszedł do wniosku, że istniały możliwości porozumienia się z wierzycielami, lecz w 2013 r. założenia te upadły. Negocjacje z wierzycielami prowadził tylko ustnie. Należność wobec hurtowni (...), która złożyła wniosek do komornika wynosiła ok. 300.000 złotych. Odnosił się on także do okoliczności dotyczących prowadzonych inwestycji, w tym dot. inwestycji w Ś., gdzie inwestor po tym gdy powziął informację o zapytaniu komorniczym wobec Spółki (...) stwierdził, że może dojść do zakłócenia w pracach i w związku z tym prace związane z tym kontraktem zostały przerwane. Z kolei inna inwestycja zakończyła się z dużą stratą, gdyż za wiele robót dodatkowych Spółka nie otrzymała pieniędzy i dodatkowo zostały nałożone na nią kary umowne przez inwestora, co skutkowało niewypłacalnością wobec podwykonawców. Wyjaśnił także, że w okresie objętym zarzutem miał stan zapalny i nie miał korzystnych wyników badań, co w jego ocenie wpływało na jego działanie w Spółce, które było tak jakby był pod wpływem środków odurzających, nie był w pełni świadomy, nie wysypiał się. Oskarżony nadto stwierdził, iż jeden z ostatnich kontraktów, które Spółka realizowała związany ze szpitalem przy ul. (...) był niedoszacowany na ok. 500.000 złotych, a odpowiedzialność za to ponosi W. K., który ostatecznie złożył rezygnację z funkcji wiceprezesa Spółki. Sugerował on także, iż osoba ta nie była do końca lojalna wobec Spółki jak i inne osoby w niej pracujące podając za przykład przetarg w P., gdzie niedoszacowanie wynosiło z kolei 20%.

Należy wskazać, iż Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego, w którym starał się on przerzucać odpowiedzialność za nieudolne zarządzanie przedsiębiorstwem na inne osoby, w tym na W. K., co miałyby skutkować trudnościami w regulowaniu należności publicznoprawnych. To oskarżony był osobą odpowiedzialną za ich terminowe i rzetelne regulowanie, a kwestie dotyczące zarządzania Spółką rzeczywiście drugorzędne, w szczególności jeżeli chodzi o zarzut 1, gdy tak naprawdę Spółka była jedynie płatnikiem zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, a więc pełniła niejako funkcję usługową polegającą na przekazaniu tych zaliczek na rzecz właściwego urzędu skarbowego. Tymczasem środki te zostały rozdysponowane w inny sposób. W. K. nie był w Spółce odpowiedzialny za sprawy należności publicznoprawnych, lecz za przygotowywanie ofert przetargowych i nadzór budów. Wskazał on w swoich zeznaniach, iż to oskarżony zatwierdzał wszelkie przelewy, sprawował nadzór nad sprawami księgowymi. Zeznania świadka wskazują, że twierdzenia oskarżonego przerzucającego odpowiedzialność za niepowodzenia Spółki, a tym samym za trudności w regulowaniu należności publicznoprawnych, są jedynie jego linią obrony, a z kolei do zadań świadka należało przygotowywanie ofert przetargowych i nadzór budów. Świadek wyraził na rozprawie zdziwienie zarzutami oskarżonego o niedoszacowaniu kontraktu.

Jeżeli chodzi o zeznania świadka H. B., która w ramach (...) Urzędu Skarbowego prowadziła postępowanie egzekucyjne, to potwierdziła ona, to co wynika i z dowodów z dokumentów, iż wobec Spółki (...) prowadzona był egzekucja należności publicznoprawnych, a wszelkie decyzje w zakresie tych należności podejmował oskarżony. Wynikało z nich także, iż sytuacja Spółki nie była zadawalająca, co potwierdzała również świadek E. M., która sporządziła na prośbę oskarżonego deklaracje za lipiec, sierpień i prawdopodobnie wrzesień 2014 r. z tytułu podatku VAT. Stwierdziła ona, iż w jej opinii Spółka już wówczas kwalifikowała się do ogłoszenia upadłości i dlatego też nie podjęła się prowadzić w pełnym wymiarze jej księgowości. Sytuację tę również potwierdziła M. K., która w Spółce w okresie od 2012 r. do 2014 r. pełniła funkcję głównej księgowej. Wskazała ona, iż już w roku 2011 po zakończeniu badania bilansu za rok 2010 wiadomym było, że Spółka ma problemy z płynnością finansową co rodziło konieczność bądź jej dokapitalizowania bądź ogłoszenia upadłości. Stwierdziła, iż było w Spółce zorganizowane spotkanie z udziałem m.in. oskarżonego i jego córki jako udziałowca, I. N. i W. K. oraz E. B. – biegłego rewidenta, na którym takie informacje były podawane. Świadek podała, że nie uczyniono nic, aby sytuację tę naprawić, to jest niedokapitalizowano Spółki. M. K. przedstawiła też obraz panującego bałaganu w Spółce w zakresie finansów, gdyż Spółka nie dokonywała badania bilansu przez biegłego rewidenta za lata 2008 -2010, a dokumenty dotyczące tego nie były uporządkowane. Dopiero po ich uporządkowaniu przez świadka bilanse zostały poddane badaniu i wówczas okazało się, że po stronie Spółki pojawiły się duże zobowiązania z tytułu podatku VAT. Świadczy to, iż oskarżony nie panował nad organizacją Spółki. Z jej zeznań wynika też odmiennie kwestia dotycząca kontraktu, którego niedoszacowanie zarzucał oskarżony W. K. i który według niego miał doprowadzić do problemów w zakresie regulowania należności publicznoprawnych. Z zeznań świadka wynika, iż to W. K. informował oskarżonego, iż koszty

tego kontraktu będą wyższe i namawiał oskarżonego, aby nie podejmować się jego realizacji, lecz to właśnie oskarżony uparł się, aby go wykonać. To potwierdza, iż oskarżony za trudną sytuację w Spółce próbował odpowiedzialność przerzucić na inne osoby, aby wykazać, że nie było zawinionym jego zaniechaniem regulowanie należności objętych zarzutami.

W tym miejscu należy wskazać, iż nad wyraz niedorzecznymi były dalsze wyjaśnienia oskarżonego, w których próbował wykazywać, iż nie do końca kontrolował co dzieje się w spółce, gdyż miał podwyższony tzw. współczynnik OB (odczyn B.) świadczący o stanie zapalnym organizmu. Nawet nie potrzeba specjalistycznej wiedzy medycznej aby stwierdzić, że jest to nielogiczne, a takie twierdzenia są jedynie linią obrony, której zresztą absurdalność dostrzegł nawet sam obrońca wskazując że dokumenty potwierdzające stan zdrowia oskarżonego miały wskazywać na złe samopoczucie oskarżonego i ospałość w okresie objętym zarzutem, a nie na jego niepoczytalność.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się także na dowodach z dokumentów, w szczególności sprawozdaniach finansowych dotyczących Spółki (...) deklaracjach podatkowych oraz dokumentach składanych przez ww. Spółkę organom podatkowym i dokumentach dotyczących zadłużenia Spółki. Dokumenty te świadczą o sytuacji finansowej Spółki oraz jej zobowiązaniach, o których mowa w zarzutach.

Czyn, którego sprawstwo przypisano oskarżonemu w punkcie I wyroku stypizowany jest w art. 77 § 2 kks. Polega on na tym, iż płatnik lub inkasent, który pobranego podatku nie wpłaca w terminie na rzecz właściwego organu. (...) przez płatnika od podatnika kwot zobowiązania podatkowego nie musi polegać na fizycznym przejęciu od podatnika określonej kwoty stanowiącej część tzw. wynagrodzenia brutto podatnika, gdyż pracodawca, jako płatnik zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie dokonuje wypłaty pracownikowi kwoty wynagrodzenia brutto i nie odbiera mu następnie kwoty stanowiącej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Przez "pobranie kwot zobowiązania podatkowego" należy rozumieć czynność techniczną polegającą na potrąceniu, czyli wypłaceniu pracownikowi wynagrodzenia po odliczeniu uprzednio obliczonej zaliczki (tzw. wynagrodzenie netto) – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 1997 r., III KKN 204/97, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., III KKN 434/97, Lex nr 38938, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Lex nr 56067, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2002 r., w sprawie IV KKN 426/98, Lex nr 55193. Wykładnia przeciwna prowadziłaby wbrew intencjom ustawodawcy do unikania odpowiedzialności przez osoby uchylające się od obowiązków płatnika. Znamię czynności wykonawczej przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks realizuje się przez niewpłacenie na rachunek właściwego urzędu skarbowego kwoty należnej od podatnika z tytułu jego zobowiązania podatkowego.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 ze zm.) płatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

W przypadku podatku dochodowego od osób fizycznych płatnikami są między innymi zakłady pracy tj. osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej - od przychodów pracowników tych zakładów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy, od zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakłady pracy. Są one obowiązane obliczać i pobierać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody (art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 ze zm.). Ustawa zobowiązuje płatników do przekazywania kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki na rachunek właściwego urzędu skarbowego (art. 38 ww. ustawy), przesyłając jednocześnie odpowiednią deklarację. Jak wynika ponad wszelką wątpliwość w realiach niniejszej sprawy płatnikiem w zakresie ww. podatku od osób fizycznych jest Zakład (...) z siedzibą w S..

Bez znaczenia dla odpowiedzialności karnej płatnika jest, czy posiada on środki finansowe na odprowadzenie pobranego podatku dochodowego, na bieżącą produkcję, wypłatę wynagrodzenia dla pracowników czy też spłatę

zobowiązań wobec kontrahentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., w sprawie (...), opublikowany w zbiorze Lex pod nr (...)). Argumentem za przyjęciem takiego poglądu jest fakt, że pobrany podatek nie stanowi mienia, którym płatnik może swobodnie dysponować, płatnikowi nie wolno finansować z kwot należnych Skarbowi Państwa od podatnika swojej bieżącej działalności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2001 r., w sprawie (...), opublikowane w zbiorze Lex pod nr (...)) a rolą płatnika jest jedynie przekazanie organowi podatkowemu cudzych (podatnika) pieniędzy niejako „w jego imieniu”. Reasumując, stwierdzić należy, że brak środków finansowych nie stanowi okoliczności, która zwalniałaby płatnika od obowiązku obliczenia, pobrania i odprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy, niezależnie od przyczyn tego stanu. Jeżeli działalność prowadzona przez płatnika powoduje straty, jest nierentowna, to winien on rozważyć kwestię jej likwidacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, a nie przenosić ryzyko jej prowadzenia na podatnika – w tym wypadku pracownika – oraz na Skarb Państwa. Tak więc M. R. (1) ponoszący odpowiedzialność za nierozliczanie się reprezentowanej przez niego Spółki z właściwym urzędem skarbowym, nie może wskazywać, iż przyczyną takiego stanu rzeczy była trudna sytuacja finansowa i choćby konieczność przeznaczania w związku z tym środków pieniężnych na zapewnienie realizacji kontraktów, czy nawet wynagrodzenia pracowników, gdyż to go w żadnej mierze nie ekskulpuje. Może mieć to co najwyżej wpływ na ocenę stopnia społecznej szkodliwości jego czynu.

Obliczanie, pobieranie i odprowadzanie zaliczek na podatek mieści się w zajmowaniu się sprawami gospodarczymi osoby prawnej jako podmiotu gospodarczego w rozumieniu art. 9 § 3 kks.

W tych okolicznościach sprawy Sąd doszedł do przekonania, że M. R. (1) w okresie od 21 lutego 2013 r. do 21 stycznia 2014 r. w S., będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, pełniąc obowiązki płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, nie wpłacił na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S., zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 69.744 zł, pobranych od należności wypłaconych osobom fizycznym z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy za styczeń, maj, czerwiec, lipiec, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2013 r. w terminach do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczkę, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, wypełniając tym samym znamiona czynu z art. 77 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Działanie oskarżonego polegało na wielokrotnym realizowaniu znamion czynu zabronionego polegającego na nieodprowadzeniu pobranej zaliczki na podatek dochodowy na konto urzędu skarbowego, w odstępach miesięcznych i przy wykorzystaniu tej samej sposobności, co zdecydowało o przyjęciu konstrukcji czynu ciągłego, o którym mowa w art. 6 § 2 kks. Przepis ten w zakresie czynów zabronionych polegających na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej określa pojęcie „krótki odstępek czasu”, stanowiąc, że za krótki odstępek czasu uważa się okres do 6 miesięcy. W związku z istnieniem definicji tego pojęcia nie ulega wątpliwości, że zaniechania oskarżonego następowały w krótkich odstępach czasu. W świetle całokształtu materiału dowodowego w sprawie, a zwłaszcza w świetle wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadków, a także mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego, Sąd doszedł do przekonania, że poszczególne zachowania oskarżonego, wyczerpujące znamiona czynu zabronionego, a składające się na czyn ciągły w rozumieniu art. 6 § 2 kks, były dokonane przy wykorzystaniu tej samej sposobności, to jest po tym, gdy wypłacone zostały pracownikom Spółki wynagrodzenia. Zdaniem Sądu oskarżony, przystępując do realizacji pierwszego, składającego się na ciągłość zachowania, czynił to w zamiarze obejmującym też dalsze zachowania, objęte ciągłością. Dowodzi tego fakt, że oskarżony, będąc - jako prezes zarządu - zorientowany w sytuacji ekonomicznej spółki, świadomie zaniechał wpłat zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych na rachunek urzędu skarbowego, a pobrane/potrącone uprzednio środki od pracowników tytułem tych zaliczek mógł przeznaczać na inne cele związane z bieżącym funkcjonowaniem Spółki. Z pewnością, gdy do dnia 20 lutego 2013 r. nie wpłacił pobranych przez Spółkę zaliczek za styczeń 2013 r. obejmował swoją świadomością, że taka sytuacja powtórzy się w kolejnych miesiącach, godząc się z tym stanem rzeczy. Wprawdzie Spółka podejmowała działania zmierzające do rozłożenia na raty innych należności publicznoprawnych, co miało przywrócić jej płynność finansową i pozwolić zrealizować obowiązki objęte zarzutem 1, lecz nie spełniła ostatecznie zadość ustalonym warunkom. Sama chęć

regulowania należności w ten sposób nie ekskulpuje zaniechania oskarżonego. Jest to natomiast okoliczność, którą Sąd wziął na korzyść oskarżonego, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

W postępowaniu nie ujawniły się żadne okoliczności, które wyłączałyby bezprawność działania oskarżonego w zakresie tego czynu. Działanie oskarżonego należało uznać za umyślne, popełnione z zamiarem bezpośrednim.

Stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego Sąd ocenił jako większy niż znikomy. Przy ocenie tej Sąd kierował się z jednej strony okolicznością, iż godził on w instytucję płatnika, przewidzianą po to aby wyeliminować lub zmniejszyć proceder unikania opodatkowania, uszczuplenia lub zalegania z płatnością podatku, nadto zaś godził w prawidłowe funkcjonowanie systemu podatkowego poprzez uszczuplenie należności publicznoprawnej. Sąd wziął również pod uwagę rodzaj ciążącego na oskarżonym obowiązku, którego niedopełnienie wywołało uszczuplenie, stwierdzając, że był to obowiązek o charakterze podstawowym zarówno dla każdego podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i dla płatnika tego podatku. Sąd uwzględnił również wysokość uszczuplonej należności podatkowej, to jest 69.744 złotych.

Przy miarkowaniu kary za to przestępstwo Sąd uwzględnił powyższy stopień społecznej szkodliwości oraz stopień winy oskarżonego. Nadto na korzyść oskarżonego Sąd uwzględnił fakt, iż podejmował on działania, aby regulować inne zobowiązania Spółki ratalnie, choć ostatecznie Spółka nie spełniła zadość wymogom określonym w decyzji to określającej. Na korzyść oskarżonego przemawiała także jego dotychczasowa niekaralność oraz fakt, że jest osobą, której zachowanie do tej pory nie naruszało porządku prawnego

Na niekorzyść oskarżonego z kolei Sąd poczytał niemałą wysokość uszczuplenia w zakresie zaliczek na podatek dochodowy, bo 69.744 złotych. Nadto nie bez znaczenia pozostaje także okres zaniechania oskarżonego jako osoby odpowiedzialnej w Spółce za regulowanie należności publicznoprawnych, bo wynoszący prawie rok (8 miesięcy), co pokazuje stosunek oskarżonego do tych należności.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż zasadnym będzie wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych. Zdaniem Sądu, jest to kara współmierna do stopnia zawinienia i adekwatna do rodzaju czynu i jego społecznej szkodliwości. Kara ta z pewnością spełni swoje zadanie – szczególnie będzie oddziaływać prewencyjnie w znaczeniu prewencji indywidualnej oraz ogólnej. Sąd przy ustalaniu wysokości poszczególnych stawek dziennych na kwotę 60 złotych, a więc w wysokości zbliżonej do dolnych granic ustawowych z chwili popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie (...)) wziął pod uwagę dochody oskarżonego, jego sytuację majątkową oraz rodzinną.

Jako, że oskarżony zaniechania w zakresie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych dopuścił się w (...) Spółki Zakład (...) z siedzibą w S., a Spółka w związku z nieuregulowaniem tych należności poniosła korzyść majątkową w wysokości 69.744 zł stanowiącą wysokości niewpłaconych zaliczek, Sąd stosownie do art. 24 § 1 kks uczynił w całości odpowiedzialną tę Spółkę za orzeczoną wobec oskarżonego karę grzywny.

Jeżeli chodzi o pozostałe czyny zarzucane oskarżonemu to stanowią one wykroczenia skarbowe tzw. uporczywego niewpłacania w terminie podatku. Stypizowane są one w art. 57 § 1 kks. Do znamion tego wykroczenia należy niewpłacanie w terminie podatku, co w realiach niniejszej sprawy miało miejsce w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (czyn 2) oraz podatku od towarów i usług (czyny 3 i 4). Aby takie zaniechanie było uznane za wykroczenie skarbowe musi być mieć charakter uporczywego. Dla przyjęcia znamienia uporczywości z art. 57 § 1 kks nie jest wymagane, aby zaniechanie podatnika było powtarzalne, i to wielokrotnie, w szczególności więcej niż dwa razy. Zgodnie z wykładnią językową „uporczywy” oznacza także stan „utrzymujący się długo”, niekoniecznie powtarzający się - zob. Słownik języka polskiego, red. M. S., t. III, W. 1989, s. 610). Wolą ustawodawcy było spenalizowanie zachowań polegających na nieuiszczaniu podatków zarówno od jednorazowych zdarzeń prawnych, jak i powtarzających się. Przepis art. 57 kks przewiduje zatem także karalność za długotrwałą zwłokę w uiszczeniu podatku. Reasumując należy stwierdzić, za poglądem prezentowany w orzecznictwie i doktrynie, że uporczywe niepłacenie podatku to nie tylko wielokrotne, powtarzające się, niepłacenie podatku w terminie; lecz przede wszystkim długotrwałe, niekoniecznie powtarzające się, a więc i jednorazowe, lecz długie, opóźnienie w jego uregulowaniu (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2003 r., I KZP 2/03, publ. w OSNKW 2003/5-6/57, Biul.SN 2003/4/21, Prok.i Pr.-wkl. 2003/9/13, POP 2004/6/132, Wokanda 2004/7-8/32, LEX nr 77207, zob też G. Bogdan i inni: Kodeks karny skarbowy z komentarzem, Gdańsk 2000, s. 149-150; T. Grzegorzcyk: Kodeks karny skarbowy. Komentarz. Warszawa 2001, s. 259; F. Prusak: Prawo i postępowanie karne skarbowe, Warszawa 2002, s. 12).

Podobnie, jak wskazywano to przy okazji czynu 1 należy stwierdzić, iż aby wypełnić znamiona tego wykroczenia nie jest konieczna obiektywna możliwość regulowania należnego podatku. Podatnik nie może przerzucać na Skarb Państwa i pozostałych, regulujących terminowo podatki podatników, swoich niepowodzeń, i nie płacić w terminie swych zobowiązań podatkowych, tłumacząc się brakiem środków finansowych na wymagane podatki. Uwzględnić też należy, że prawo podatkowe przewiduje, na wniosek zainteresowanego, złożony z odpowiednim wyprzedzeniem, odraczanie płatności i rozkładanie na raty należności podatkowych, w tym i zaległości podatkowych, gdy ważny interes podatnika za tym przemawia (art. 48 ustawy - Ordynacja podatkowa z 1997 r.). Tym samym podatnik, nie mogąc uregulować w terminie podatku, ma prawne instrumenty dla zmiany terminu jego płatności. Jeżeli uzyska on odroczenie płatności lub rozłożenie podatku na raty, to reguluje go w nowym, ustalonym przez organ podatkowy, terminie. Nie popełnia zatem wówczas wykroczenia określonego w art. 57 k.k.s. Jeżeli natomiast nie podejmuje takich kroków lub czyni je niewłaściwie i uporczywie nie płaci podatku w terminie, dopuszcza się tego czynu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2003 r. w sprawie I KZP 2/03 opublikowane w OSNKW 2003/5-6/57).

Powyższe w pełni odnosi się do oskarżonego M. R. (1) działającego w imieniu Spółki Zakład (...) jako osoba odpowiedzialna za regulowanie należności publicznoprawnych. Oskarżony swoim zaniechaniem wypełnił bowiem znamiona ww. wykroczenia i to trzykrotnie w zakresie czynów 2, 3 i 4. Uporczywość w tym przypadku sprowadzała się w długotrwałym nieregulowaniu należnego podatku jeżeli chodzi o czyn 2 oraz także w powtarzającym się zaniechaniu jeżeli chodzi o czyny 3 i 4. Podatek ten w znacznej części nie został do dziś uregulowany mimo wszczętych postępowań egzekucyjnych. Spółka i oskarżony poza deklarowaniem wpłaty tych należności i zasłanianiem się trudną sytuacją finansową nie uregulowała do dziś tych należności (vide k. 454, 456), a dodatkowo zalega z płatnością również za poprzednie okresy, nie objęte aktem oskarżenia w niniejszej sprawie. Należy zwrócić uwagę, iż oskarżony w imieniu Spółki nie zwrócił się do organu podatkowego z wnioskiem o umorzenie bądź rozłożenie zapłaty podatku na raty objętego zarzutem, tylko za okres wcześniejszy, to jest 2008-2010 w zakresie podatku VAT. Należy także wskazać, że mimo trudności w płatności tych należności za wcześniejsze lata oskarżony winien przedsięwziąć działania zmierzające do zakończenia działalności Spółki, zamiast doprowadzić do generowania kolejnych zaległości, co świadczy o tym, że jego działanie było nacechowane złą wolą i uporczywe.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż oskarżony M. R. (1):

. będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uporczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowym terminie do końca trzeciego miesiąca roku następnego po roku podatkowym, tj. do dnia 31 marca 2014 r., podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 01.01.2013 – 31.12.2013 w kwocie 139.990 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, wypełniając tym samym znamiona wykroczenia skarbowego kwalifikowanego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

- będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedzibą w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uporczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowych terminach tj. do dnia 25 lutego, 25 marca, 25 kwietnia 2014 r., podatku od towarów i usług za styczeń, luty i marzec 2014 r. w łącznej kwocie 391.616 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, wypełniając tym samym znamiona wykroczenia skarbowego kwalifikowanego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

- będąc zobowiązany jako prezes zarządu Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Zakład (...) z siedziba w S., do prowadzenia spraw gospodarczych, w szczególności finansowych ww. Spółki, w tym do terminowego wpłacania podatków, działając w S., uporczywie nie wpłacał na rachunek (...) Urzędu Skarbowego w S. w ustawowych terminach tj. do dnia 25 listopada i do 29 grudnia 2014 r. podatku od towarów i usług za październik i listopad 2014 r. w łącznej kwocie 38.342 zł, naruszając tym samym obowiązek określony w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, wypełniając tym samym znamiona wykroczenia skarbowego kwalifikowanego z art. 57 § 1 kks w zw. z z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, których zaistnienie skutkowałoby niemożliwością przypisania oskarżonemu winy do tak opisanych czynów, a w postępowaniu nie ujawniły się żadne okoliczności, które uchylałyby bezprawność działania oskarżonego, zaś społeczna szkodliwość tychże zaniechań była znaczna, jako że oskarżony dopuścił się naruszenia dobra chronionego prawem, jakim jest przestrzeganie obowiązków nakładanych przez przepisy prawa materialnego podatkowego. Nadto w przedmiotowej sprawie, oskarżony wypełnił znamiona wyżej opisanych wykroczeń działając umyślnie – tzn. chciał je popełnić przewidując iż zapłata należności w zakresie podatku dochodowego oraz podatku VAT nie nastąpi lub nie nastąpi w terminie.

Na korzyść oskarżonego przemawiała jego dotychczasowa niekaralność oraz to, że jest osobą, której zachowanie do tej pory nie naruszało porządku prawnego. Z kolei na niekorzyść oskarżonego Sąd poczytał to, że fakt braku zapłaty podatku w całości utrzymuje przez ponad 2 lata jeżeli chodzi o czyny 2 i 3 oraz blisko tego okresu jeżeli chodzi o czyn 4. Powyższe świadczy o tym, że oskarżony nad wyraz lekceważył obowiązki wynikające z przepisów prawa podatkowego, których przestrzeganie ma służyć całemu społeczeństwu. Nadto tę negatywną ocenę zaniechania oskarżonego uwydatnia dodatkowo wysokość należności publicznoprawnych, których Spółka reprezentowana przez oskarżonego nie wpłaciła (w kwocie 139.990 zł w przypadku czynu 2, w kwocie 391.616 zł w przypadku czynu 3 i w kwocie 38.342 zł w przypadku czynu 4).

Sąd uznał, że oskarżonemu w związku z przypisanymi mu wykroczeniami skarbowymi należy wymierzyć łącznie karę 15.000 złotych grzywny przy zastosowaniu art. 50 § 1 kks, który stanowi, iż jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa albo więcej wykroczeń skarbowych, sąd wymierza łącznie karę grzywny w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu także innych środków za pozostające w zbiegu wykroczenia.

Kara ta uwzględnia wyżej opisane okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i jego niekorzyść, w szczególności wysokość niewpłaconych należności publicznoprawnych, stopień zawinienia oskarżonego oraz stopień społecznej szkodliwości. Tak ukształtowana kara - w ocenie Sądu - spełni stawiane przed nią cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do oskarżonego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej całego społeczeństwa, szczególnie uświadamiając mu, jak naganne są czyny polegające na nieuregulowaniu należności publicznoprawnych, które – jak wskazano to powyżej – mają służyć właśnie całemu temu społeczeństwu.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 627 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks obciążając nimi oskarżonego, który osiąga dochody choć niewielkie, lecz będzie w stanie je uregulować.